

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania I. Sp. z o.o. z siedzibą w G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku
o podstawę wymiaru składek w stosunku do A.M.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 grudnia 2022 r.,
zażalenia odwołującej się spółki na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 27 stycznia 2022 r., sygn. akt III AUz 237/21,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 stycznia 2022 r., III AUz 237/21, Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku odrzucił skargę kasacyjną I. Spółki z o.o. z siedzibą w G. od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 29 lipca 2021 r., III AUz 237/21 oraz umorzył postępowanie w przedmiocie wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia.

W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny podniósł, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą niż wymagana w sprawach o prawa majątkowe z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych (art. 398² § 1 k.p.c.). Sąd drugiej instancji podkreślił, że umowy cywilnoprawne

wymienione w art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie stanowią samodzielnych tytułów obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym pracownika. W takiej sytuacji nie dochodzi również do zbiegu tytułów ubezpieczenia społecznego w rozumieniu art. 9 tej ustawy. W warunkach wykreowania przez ustawę szerokiego pojęcia pracownika zaskarżone decyzje wskazują tylko, bez potrzeby ustalania tytułu ubezpieczeń, który podmiot jest płatnikiem składek i jaka jest prawidłowa podstawa wymiaru składek. Zwiększenie wymiaru składek w ramach tego samego tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym nie stanowi samodzielnej podstawy do objęcia obowiązkiem ubezpieczeń społecznych. Zatem w niniejszej sprawie sporne nie było podleganie ubezpieczeniom społecznym, lecz jedynie wysokość należnych składek z tytułu umów cywilnoprawnych, które to składki powinny być opłacone przez pracodawcę. Z akt ZUS wynika, że różnica między wysokością składek uiszczonych przez płatnika składek a składkami jakie powinien on opłacić również z tytułu umów cywilnoprawnych wynosi 54,95 zł (sam przychód z umów zlecenia będący podstawą naliczenia dodatkowej składki kształtuje się poniżej granicy kwoty dopuszczającej możliwość wniesienia skargi kasacyjnej - stanowi go kwota 735 zł).

Sąd Apelacyjny stwierdził, że stosownie do art. 398⁶ § 2 k.p.c. sąd drugiej instancji odrzuca skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1, nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. W konsekwencji skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. W związku z powyższym wniosek o wstrzymanie wykonalności orzeczenia do czasu rozpoznania skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy stał się bezprzedmiotowy.

W zażaleniu na powyższe postanowienie I. Spółka z o.o. (następca I.1 Spółki z o.o.) zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy, to jest art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c. przez odrzucenie skargi kasacyjnej, podczas gdy sprawa dotyczy objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, a nadto wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie przekracza kwotę 10.000,00 zł.

W uzasadnieniu żaląca się wskazała, że przedmiot sprawy obejmuje swoim zakresem ustalenie, czy ubezpieczony podlega obowiązkowym ubezpieczeniom z tytułu otrzymanej nagrody pieniężnej w konkursie organizowanym przez inny podmiot i w konsekwencji ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia obowiązkowe. Spór pomiędzy płatnikiem a organem rentowym sprowadza się zatem do ustalenia, czy ubezpieczony powinien być objęty obowiązkiem ubezpieczenia społecznego z tego tytułu u płatnika, czy też nie. W konsekwencji skarga kasacyjna w niniejszej sprawie przysługuje niezależnie od wysokości wartości przedmiotu zaskarżenia.

Składająca zażalenie podniosła także, że wydane postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej jest nieprawidłowe, bowiem wartość przedmiotu zaskarżenia przekracza kwotę 10.000,00 zł. W sprawie zostało złożone jedno odwołanie od decyzji ZUS, w którym jako wartość przedmiotu sporu została wskazana kwota 388.798 zł. Pomimo że wolą płatnika było złożenie jednego odwołania do decyzji organu rentowego, zarządzeniem Przewodniczącego w Sądzie Okręgowym sprawy zostały wpisane do repertorium U, nadając każdej ze spraw odrębną sygnaturę akt. Takie działanie nie miało umocowania w obowiązujących przepisach z tego powodu, że skoro płatnik złożył jedno odwołanie od decyzji ZUS wydanych w analogicznych sytuacjach faktycznych i prawnych, to brak było podstaw do rejestrowania odrębnych spraw sądowych, w tym niniejszej sprawy.

Mając powyższe zarzuty na uwadze żaląca się wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz płatnika zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W zażaleniu żaląca się neguje odrzucenie skargi kasacyjnej z uwagi na rodzaj sprawy i wartość przedmiotu zaskarżenia. Argumenty podnoszone w celu uzasadnienia tego stanowiska nie są trafne.

W rozpoznawanej sprawie nie było wątpliwości co do podlegania zainteresowanego ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnemu (pozostawaniu w zatrudnieniu pracowniczym). Według utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego (podzielanego przez skład orzekający), sprawa, w której adresat decyzji organu rentowego wymierzającej składki na ubezpieczenia społeczne zaprzecza, że jest płatnikiem składek należnych za ubezpieczonego, jest sprawą dotyczącą składek na ubezpieczenia społeczne, a nie sprawą o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego (art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c.). Wartość przedmiotu zaskarżenia w takiej sprawie równa jest różnicy pomiędzy wysokością składki wskazywaną (zapłaconą) przez odwołującego się i składką należną, ustaloną w zaskarżonej decyzji za sporny okres - art. 22 w związku z art. 398² § 1 k.p.c. (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 sierpnia 2014 r., I UZ 7/14, LEX nr 1500663; z dnia 21 kwietnia 2015 r., II UZ 8/15, OSNP 2017 nr 3, poz. 34; z dnia 20 kwietnia 2016 r., II UZ 1/16, LEX nr 2054096; z dnia 11 sierpnia 2016 r., II UZ 32/16, LEX nr 2113370 oraz z dnia 29 listopada 2016 r., II UZ 49/16, LEX nr 2202501 i II UZ 50/16, LEX nr 2191457).

W sprawie o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c.) określa się odrębnie względem każdego ubezpieczonego (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., II UZP 1/14, OSNP 2014 nr 12, poz. 168 oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 2 czerwca 2010 r., I UZ 107/10, LEX nr 1554382; z dnia 18 maja 2010 r., I UZ 29/10, LEX nr 1620501 oraz z dnia 26 czerwca 2012 r., II UK 290/11, OSNP 2013 nr 13-14, poz. 161). W sprawach, w których dopuszczalność skargi kasacyjnej jest uzależniona od wartości przedmiotu zaskarżenia, sąd uprawniony jest do jej badania i oznaczenia prawidłowej wysokości. Brak formalnego sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia podanej w apelacji (zażaleniu) nie eliminuje możliwości weryfikacji tej wartości (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 stycznia 2017 r., I CZ 105/16, LEX nr 2224601; z dnia 8 grudnia 2016 r., I CZ 97/16, LEX nr 2188616 oraz z dnia 6 marca 2018 r., I UZ 119/17, LEX nr 6456371). Uprawnionym sposobem weryfikacji jest zwrócenie się do organu rentowego o ustosunkowanie się do wskazanej w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia

(postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2011 r., II UZ 20/11, LEX nr 1068051).

Z tych względów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

as